

POGUBIĆ (26) *vb pf*

o jasne.

inf pogubić (3). ◇ *fut 2 sg* pogubisz (2). ◇ *3 sg* pogubi (5). ◇ *2 pl* pogubicie (1). ◇ *3 pl* pogubią (2). ◇ *praet 3 sg m* pogubił (7). *f* pogubiła (1). *n* pogubiło (1). ◇ *3 pl m pers* pogubili (3). ◇ *part praet act* pogubiwszy (1).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde bez cytatu*.

1. Zabić wielu, też: spowodować śmierć [kogo, co (żywotne) (pl)] (13) : *SkarJedn* 254, 336; Niezliczony poczet Chrześcían/ w ten czas pogubili Magowie *SkarŻyw* 306, 503; Przeciw rozumowi iest/ áby głupi o mędrzych rádźil: á ten v łtyru siedźiał/ który okręt wśzytek przewrocić y wśytki pogubić może. *SkarKaz* 517a, 2b, 4a, 518b; Pan Bog innym ią narodem ośádzi/ á od was y łynow wálznych kroleństwo odeymie/ y da ie obcym nieprzyacielom wálzys^m/ pogubiwszy was y łyny wálze *SkarKazSej* 702b, 706a; [*HistTroj* K5].

Zwrot: »złe pogubić« = *zadać haniebną śmierć* (1): A oni odpowiedzieli: Zleé łlugi zle pogubi/ a łwą winnicę oładzi ijnymi oráczmi *OpecŻyw* [61].

Szereg: »pogubić i pobić« (1): bo łtanieli łie nám to niełścűcűcić/ iłżby go Pilát pułcil/ lud połpolity zebrawłłsł łie/ włłsłtki nás pogubi ił pobiłje. *OpecŻyw* 117.

a. Wytępić insekty (1) : Chcełzli plufkwy rozegnáć álbo pogubić/ okadzay częłto miełtćá w kthorych plufkwy łá/ gnoiem bydlęcym. *SienLek* 159.

2. Zlikwidować, zniszczyć wielu a. wiele [kogo, co (pl a. w funkcji pl)] (10) :

a. Doprowadzić do upadku, ruiny (8) : Rękoiemłstwo mnogie pogubiło [*perdidit*] co dobrze żyli/ á miotáło imi iáko nawáłnościámi morłkami. *BudBib Eccli* 29/22[24]; Ięzyk łwoy/ w kthorym łámym to kroleństwo miedzy wielkimi onemi Słowieńskimi wolne zołtáło/ y narod łwoy pogubicie *SkarKazSej* 637b; Nie Turcy v nich [*u Polaków, ktorzy pozwolili na herezje*] kołścioły popułtołzylil/ y wielkie biłkupłtwá pogubili: ále oni łámi. *SkarKazSej* 682a, 683a, 695b.

Szereg: »pokarać i pogubić« (2): á iełłi go opułłcićie á obroćcićie łię do cudzysł Bogow: obroćci łię y pokarze was y pogubi *SkarŻyw* 504; *SkarKazSej* 707a.

a. Pokonać, pobić (w bitwie, na wojnie) (1) : Iáko ty Sultany pogubił/ inne źiemie od morzá Aráblkiego iemu łie poddáły. *BielKron* 259.

b. O chorobach skórnych: uleczyć (2) : Kwiećie Kálinowe z białkiem iáiowym vtłucz/ á tym vmyway/ piegi/ węgry/ y inne łkázy pogubiłz. *SienLek* 79v, 134v.

3. Stracić przez nieuwagę wiele [co (żywotne) (pl)] (3) : Tedy pan onych owiec pytał páłtyrzá/ gdzieby owce podźiał. On páłtrz [!] powiedźiał/ że ie pogubił/ ale nie wiedźiał iáko. *HistRzym* 28, 67v.

Przen (1) : A gdy kácerłstwo náłtánie/ bronić łię páłterze nie mogá/ áni vmieię/ áni owiec od błędow wybawić mogá. Wilkomłię nieodeymá/ y owce pogubię/ y łami łiebie ná koniec. *SkarJedn* 359.

Synonimy: **1.** pobić, pomordowác, potłuc, potracić; **2.** zniszczyć; **a.a.** pogromić, pokonać, porazić, wytracić, zwyciężyć; **b.** uleczyć, zleczyć.

Formacje współrdzenne cf GUBIĆ.

Cf POGUBIONY

JDok